

Rijksche Sluis: 300 kuub per minuut

ALPHEN - Het stoomgemaal Rijksche Sluis werd volgens de gevelsteen gebouwd in 1913. Het werd draaiende gehouden door een ploeg van vier mensen. Naast Daanen werkten er Jan van Mil, Janus Graven en Marinus van der Velden.

Het gemaal regelde de waterhuishouding voor een gebied met een oppervlakte van ongeveer 3.500 hectare. Het ging om de polders van Druten tot aan het Maas-Waalkanaal. Die lagen wat hoger dan die bij Leeuwen en Wamel. Het gemaal hoefde daarom minder vaak te draaien. Maar als het draaide, moest er wel heel veel water worden verplaatst. De pomp van Stork kon 300 kubieke meter per minuut aan.

Soms was dat een hele tijd niet nodig. Maar het kwam ook voor dat het gemaal twee maanden lang op stoom moest blijven.

De kolen voor de stoommachine van het Rijksch gemaal werden per schip aangevoerd tot aan het tegenovergelegen veerhuis. Vandaar ging het met paard en wagen verder naar het stoomgemaal.

Voor de machinist werd een woning gebouwd waar hij gratis mocht wonen. Ook verlichting en verwarming had hij gratis. Daarnaast verkocht hij eieren en deed hij tal van klussen voor mensen uit de omgeving. De machinistenwoning bestaat nog steeds.

Na de ontmanteling van het stoomgemaal in 1954 is er onder meer een smederij en een opslag voor tenen manden in het gebouw gevestigd geweest.

➔ Deze informatie is afkomstig van de historische werkgroep van Alphen (www.alphenaandemaas.com). Het hele gedicht van Dineke van Gefen-Daanen is terug te vinden op deze site, evenals meer historische info.